

CHƯƠNG 4: MỘT SỐ THƯ VIỆN PYTHON TRONG KHOA HỌC DỮ LIỆU (Phần 02)

Nội dung chương 4

- 4.1 Giới thiệu một số thư viện Python trong KHDL
- 4.2 Thư viện Numpy *
- 4.3 Thư viện Pandas *
- 4.4 Thư viện Matplotlib*
- 4.5 Thư viện Scikit-learn

Chương 4: Pandas package

Sử dụng thư viện Pandas trong phân tích và tiền xử lý dữ liệu

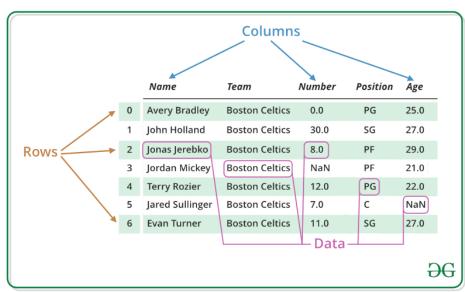
1. Giới thiệu Pandas

- Pandas là một thư viện mã nguồn mở với hiệu năng cao cho phép phân tích dữ liệu trong python được phát triển bởi Wes Mckinney năm 2008, một số tính năng nổi bật của pandas:
  - Có thể xử lý tập dữ liệu khác nhau về định dạng: chuỗi thời gian,
     bảng không đồng nhất, ma trận dữ liệu
  - Khả năng import dữ liệu từ nhiều nguồn khác nhau như CSV, DB/SQL
  - Có thể xử lý vô số phép toán cho tập dữ liệu: subsetting, slicing, filtering, merging, groupBy, re-ordering, and re-shaping,...
  - Xử lý dữ liệu mất mát theo ý người dùng mong muốn: bỏ qua hoặc chuyển sang 0
  - Xử lý, phân tích dữ liệu tốt như mô hình hoá và thống kê
  - Tích hợp tốt với các thư viện khác của python
  - Cung cấp hiệu suất tốt và có thể tăng tốc thậm chí hơn cả sử dụng
     Cython (extension C cho python)

4

2. Dataframe

- Là một trong 3 loại dữ liệu của Pandas (Series, Dataframe, Panel).
  - Dữ liệu 2 chiều, các cột có tên
  - Dữ liệu trên một cột là đồng nhất.
  - Các dòng có thể có thể có tên
  - Dữ liệu trong dataframe có thể bị thiếu

2. Đọc/lưu dữ liệu vào dataframe

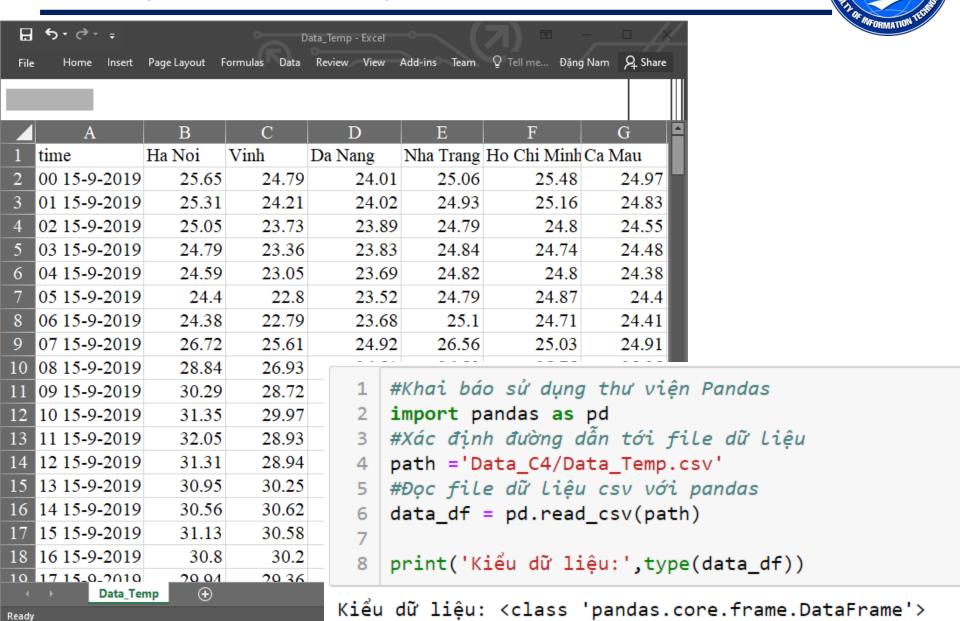
Read and Write to CSV

```
>>> pd.read_csv('file.csv', header=None, nrows=5)
>>> df.to_csv('myDataFrame.csv')
```

Read and Write to Excel

```
>>> pd.read_excel('file.xlsx')
>>> pd.to_excel('dir/myDataFrame.xlsx', sheet_name='Sheet1')
    Read multiple sheets from the same file
>>> xlsx = pd.ExcelFile('file.xls')
>>> df = pd.read_excel(xlsx, 'Sheet1')
```

2. Đọc/lưu dữ liệu vào dataframe

- df.head(num): Truy cập num dòng dữ liệu đầu tiên của dataframe df (mặc định num = 5)
- df.tail(num): Truy cập num dòng dữ liệu cuối cùng của dataframe df (mặc định num = 5)

1 #Hiển thị 5 dòng dữ liệu đầu tiên 2 data_df.head()

	time	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha '
0	00 15-9-2019	25.65	24.79	24.01	
1	01 15-9-2019	25.31	24.21	24.02	
2	02 15-9-2019	25.05	23.73	23.89	
3	03 15-9-2019	24.79	23.36	23.83	
4	04 15-9-2019	24.59	23.05	23.69	

1	#Hiển	thị	10	dòng	dữ	Liệu	cuối	cùng	
2	data d	df.ta	ail	(10)					

	time	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha Trang	Ho Chi Minh	Ca Mau
182	14 22-9-2019	30.96	29.86	26.61	26.48	26.59	28.05
183	15 22-9-2019	30.78	29.30	26.42	26.37	26.57	27.94
184	16 22-9-2019	30.36	28.63	26.06	26.38	26.48	27.85
185	17 22-9-2019	29.28	27.62	25.88	26.35	26.25	28.19
186	18 22-9-2019	27.44	25.30	24.53	26.20	25.86	27.01
187	19 22-9-2019	26.56	24.92	24.10	26.11	25.56	26.43
188	20 22-9-2019	25.69	24.77	23.76	25.97	25.23	25.88
189	21 22-9-2019	24.81	24.47	23.40	25.86	25.05	25.29
190	22 22-9-2019	23.97	24.22	22.95	25.74	24.92	24.87
191	23 22-9-2019	22.84	23.99	22.59	25.50	24.77	24.57

 df[start:finish]: Truy cập từ dòng start → finish của dataframe df

```
1 #Hiển thị dữ liệu từ dòng 144 tới 149
2 data df[144:150]
```

	time	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha Trang	Ho Chi Minh	Ca Mau
144	00 21-9-2019	25.41	24.30	23.92	25.25	25.06	24.87
145	01 21-9-2019	24.71	23.92	23.41	25.03	24.79	24.83
146	02 21-9-2019	23.83	23.58	23.02	24.95	24.54	24.77
147	03 21-9-2019	23.25	24.10	22.65	24.86	24.33	24.64
148	04 21-9-2019	22.92	24.15	22.40	24.71	24.08	24.28
149	05 21-9-2019	22.58	24.09	22.24	24.54	23.92	24.12

- df.columns : Liệt kê tên các cột trong dataframe df
- df[['Col1', 'Col2', 'Col3']]: Chỉ truy cập dữ liệu của các cột có tên Col1, Col2, Col3 trong dataframe df

	time	Da Nang
0	00 15-9-2019	24.01
1	01 15-9-2019	24.02
2	02 15-9-2019	23.89
3	03 15-9-2019	23.83

 df.iloc[[num_row],[num_col]]: Truy cập tới dữ liệu của hàng và cột qua chỉ số num_row, num_col

```
1 # sử dụng .iloc để truy vấn dữ liệu
2 #Lấy dữ liệu tại dòng thứ 10 trong data frame
3 data_df.iloc[10]
```

Out[30]:

time	10 15-9-2019
Ha Noi	31.35
Vinh	29.97
Da Nang	26.96
Nha Trang	27.23
Ho Chi Minh	27.68
Ca Mau	27.53

Name: 10, dtype: object

```
1 #Lựa chọn dữ liệu từ hàng 24 đến 29
2 #Cột dữ liệu 0 và 3
3 data_df.iloc[24:30,[0,3]]
```

Out[33]:

	time	Da Nang
24	00 16-9-2019	23.49
25	01 16-9-2019	23.49
26	02 16-9-2019	23.71
27	03 16-9-2019	23.76
28	04 16-9-2019	23.52
29	05 16-9-2019	23.38

 df.iloc[[num_row],[num_col]]: Truy cập tới dữ liệu của hàng và cột qua chỉ số num_row, num_col

```
1 # sử dụng .iloc để truy vấn dữ liệu
2 #Lấy dữ liệu tại dòng thứ 10 trong data frame
3 data_df.iloc[10]
```

Out[30]:

time	10 15-9-2019
Ha Noi	31.35
Vinh	29.97
Da Nang	26.96
Nha Trang	27.23
Ho Chi Minh	27.68
Ca Mau	27.53

Name: 10, dtype: object

1	#Lựa	chọn dữ liệu từ hàng 24 đến 29	
2	#Cột	dữ Liệu 0 và 3	
3	da+a	df iloc[24·30 [0 3]]	

Out[33]:

	time	Da Nang
24	00 16-9-2019	23.49
25	01 16-9-2019	23.49
26	02 16-9-2019	23.71
27	03 16-9-2019	23.76
28	04 16-9-2019	23.52
29	05 16-9-2019	23.38

 df.loc[[num_row],[name_col]]: Truy cập tới dữ liệu của hàng và cột qua chỉ số num_row, tên cột name_col

```
#Sử dụng .loc để truy vấn dữ liệu trong data frame
data_df.loc[24:30,['time','Da Nang']]
```

	time	Da Nang
24	00 16-9-2019	23.49
25	01 16-9-2019	23.49
26	02 16-9-2019	23.71
27	03 16-9-2019	23.76
28	04 16-9-2019	23.52
29	05 16-9-2019	23.38
30	06 16-9-2019	23.32

Khác nhau giữa .iloc và .loc ở tham số thứ 2 (select column):

.iloc truyền vào là chỉ số cột (int)

.loc truyền vào tên cột (label)

4. Quan sát dữ liệu với Pandas

4. Quan sát dữ liệu dataframe

KHOA
CÓNG NGHỆ THÔNG TN

*

THE TOP MADORMATION TEMPORMATION TEMPORMAT

 df.info(): Hiển thị thông tin tổng quan của dataframe df bao gồm: Số hàng, số cột, số lượng dữ liệu không null, kiểu dữ liệu của từng thuộc tính.

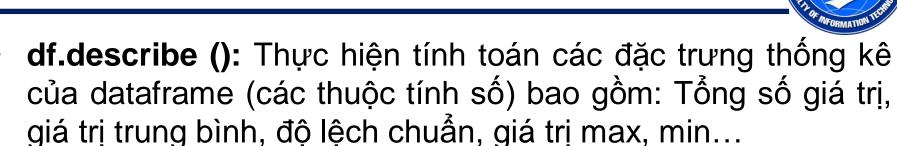
```
1 | # sử dụng .info để quan sát dữ liệu Data frame
    data df.info()
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
RangeIndex: 192 entries, 0 to 191
Data columns (total 7 columns):
time
           192 non-null object
Ha Noi
            192 non-null float64
Vinh
     192 non-null float64
        192 non-null float64
Da Nang
Nha Trang 192 non-null float64
Ho Chi Minh 192 non-null float64
Ca Mau
           192 non-null float64
dtypes: float64(6), object(1)
memory usage: 10.6+ KB
```

4. Quan sát dữ liệu dataframe (2)

- df.shape: Kích thước của dataframe
- df.count(): Đếm số dòng dữ liệu không null trong dataframe

```
#Xác định kích cỡ của Data Frame
    print('Kích thước của Data:',data_df.shape)
    #Đếm số lượng hàng dữ liệu không null theo từng cột
    print('Số liệu của từng cột:')
    print(data_df.count())
Kích thước của Data: (192, 7)
Số liệu của từng cột:
time
              192
Ha Noi
              192
Vinh
              192
Da Nang
              192
Nha Trang 192
Ho Chi Minh 192
Ca Mau
             192
dtype: int64
```

4. Quan sát dữ liệu dataframe (3)


```
1 #Thực hiện thống kê dữ liệu
2 data_df.describe()
```

	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha Trang	Ho Chi Minh	Ca Mau
count	192.000000	192.000000	192.000000	192.000000	192.000000	192.000000
mean	27.712292	26.719896	25.522500	26.166875	26.159219	26.732552
std	2.749369	2.314602	1.932761	0.923510	1.719259	1.821799
min	21.680000	22.600000	20.930000	24.500000	23.220000	23.990000
25%	25.645000	24.875000	24.010000	25.485000	24.797500	25.315000
50%	27.685000	26.360000	25.310000	26.085000	25.930000	26.265000
75%	29.947500	28.022500	26.932500	26.795000	27.485000	28.057500
max	33.450000	32.570000	29.880000	28.680000	31.060000	31.370000

Những thông tin trên giúp cho chúng ta có cảm nhận tống quan và sự phân tán về dữ liệu, từ đó ta tìm kiếm phương pháp phù hợp để xử lý tiếp theo.

4. Quan sát dữ liệu dataframe (4)

df.describe (include=['O']): Thực hiện tính toán các đặc trưng thống kê của dataframe (các thuộc tính có kiểu Object) bao gồm: Tổng số giá trị (count), số giá trị khác nhau xuất hiện trong thuộc tính (unique), Tên giá trị xuất hiện nhiều nhất (top), Số lần xuất hiện của thuộc tính đó (freq).

```
In [24]:
           1 #Thông kê tập dữ liệu Train các thuộc tính có dtype: Object
           2 train_df.describe(include=['0'])
```

Out[24]:

	Name	Sex	Ticket	Cabin	Embarked
count	891	891	891	204	889
unique	891	2	681	147	3
top	Mellinger, Miss. Madeleine Violet	male	347082	G6	S
freq	1	577	7	4	644

5. Phát hiện và XỦ Ý dữ liệu mất mát (missing data) với pandas

Dữ liệu mất mát/thiếu (missing data)

Các nguyên nhân dẫn đến missing data:

- Khuyết ngẫn nhiên (Missing at Random MAR):
- Khuyết hoàn toàn ngẫu nhiên (Missing Completely at Random MCAR):
- Khuyết không ngẫu nhiên (Missing not at Random MNAR):

	-	_	_		•	_
A	В	C	D	Е	F	G
1 time	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha Trang	Ho Chi Minh	Ca Mau
2 00 15-9-2019	25.65	24.79	24.01	25.06	25.48	24.97
3 01 15-9-2019	9	24.21	24.02	24.93	25.16	24.83
4 02 15-9-2019	25.05	23.73	23.89	24.79	24.8	24.55
5 03 15-9-2019	24.79	23.36	23.83		24.74	24.48
6 04 15-9-2019	24.59	23.05	23.69	24.82	24.8	24.38
7 05 15-9-2019	24.4		23.52	24.79	24.87	24.4
8 06 15-9-2019	24.38	22.79	23.68	25.1	24.71	24.41
9 07 15-9-2019	26.72	25.61	24.92	26.56	25.03	24.91
10 08 15-9-2019	28.84	26.93	26.51	26.53	25.75	25.85
11 09 15-9-2019	30.29	28.72	27.48	26.95	26.64	26.79
12 10 15-9-2019	9	29.97			27.68	27.53
13 11 15-9-2019	32.05	28.93	26.86	27.38	28.43	28.98
14 12 15-9-2019	31.31	28.94	26.65	27.47	28.29	29.24
15 13 15-9-2019	30.95		27.83	27.44	28	30.66
16 14 15-9-2019	30.56	30.62	26.49	27.16	27.67	30.97
17 15 15-9-2019	31.13	30.58	26.29	26.68	27.29	30.59
18 16 15-9-2019	30.8	30.2		26.45	27.29	29.13
19 17 15-9-2019	9 29.94	29.36	25.8	26.67	26.69	28.72
20 18 15-9-2019	28.53	27.48	24.82	25.92	25.81	27.46
21 19 15-9-2019	28.89	27.03	24.93	25.88	25.93	27.07
22 20 15-9-2019	28.06	26.41	24.7		25.97	26.75
23 21 15-9-2019	27.43	26.2	24.41	25.62	25.94	26.32
24 22 15-9-2019	26.98	25.79	24.17	25.6	25.9	26.29
25 23 15-9-2019	26.68	25.31	23.81	25.53	25.8	26.36
26						
27						
→ Dat	a_Temp_Missing	①				
Ready					I II - —	+ 12

1	#Đọc file dữ liệu chứa missing
2	#Khai báo sử dụng thư viện Pandas
3	import pandas as pd
4	#Xác định đường dẫn tới file dữ liệu missing
5	<pre>path ='Data_C4/Data_Temp_missing.csv'</pre>
6	#Đọc file dữ liệu csv với pandas
7	<pre>data_temp = pd.read_csv(path)</pre>
8	data_temp

	time	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha Trang	Ho Chi Minh	Ca Mau
0	00 15-9-2019	25.65	24.79	24.01	25.06	25.48	24.97
1	01 15-9-2019	NaN	24.21	24.02	24.93	25.16	24.83
2	02 15-9-2019	25.05	23.73	23.89	24.79	24.80	24.55
3	03 15-9-2019	24.79	23.36	23.83	NaN	24.74	24.48

5.1 Phát hiện dữ liệu missing

- Thống kê dữ liệu missing trong dataframe:
  - df.isnull().sum()

```
#Thống kê số liệu missing trong Data frame
#Theo từng cột
print('Số lượng missing data trong file dữ liệu:')
print(data_temp.isnull().sum())

Số lượng missing data trong file dữ liệu:
time 0
Ha Noi 2
Vinh 2
Da Nang 2
Nha Trang 3
Ho Chi Minh 0
Ca Mau 0
dtype: int64
```

5.1 Phát hiện dữ liệu missing (2)

Xâv dưng hàm thống kê missing values()

```
#Xây dựng hàm thống kê dữ liệu missing trong dataframe:
   #Đầu vào của hàm là 1 biến Dataframe
   #Đầu ra bao gồm các thông số:
   #Tổng số cột của file dữ liệu
   #Tổng số cột có chứa dữ liệu missing
   #Danh sách các cột chứa dữ liệu missing với 2 thống số:
   #Tổng số giá tri missing tương ứng với cột đó
   #Tỷ lê % dữ liêu missing trên tổng số dữ liêu của côt
   def missing values(df):
10
            mis val = df.isnull().sum()
11
            mis val percent = 100 * df.isnull().sum() / len(df)
12
            mis_val_table = pd.concat([mis_val, mis_val_percent], axis=1)
13
            mis val table ren columns = mis val table.rename(
14
            columns = {0 : 'Số giá trị Missing', 1 : 'Tỷ lệ % missing'})
15
            mis val table ren columns = mis val table ren columns[
16
                mis val table ren columns.iloc[:,1] != 0].sort values(
17
            'Tỷ lệ % missing', ascending=False).round(1)
18
            print ("File dữ liệu bao gồm có: " + str(df.shape[1]) + " cột.\n"
19
                "Có " + str(mis_val_table_ren_columns.shape[0]) +
20
                  " cột chứa missing values.")
21
            return mis val table ren columns
22
```

5.1 Phát hiện dữ liệu missing (2)

- Thống kê dữ liệu missing trong dataframe:
  - Xây dựng hàm thống kê missing_values()

1 missing_values(data_temp)

File dữ liệu bao gồm có: 7 cột. Có 4 cột chứa missing values.

	Số giá trị Missing	Tỷ lệ % missing
Nha Trang	3	12.5
Ha Noi	2	8.3
Vinh	2	8.3
Da Nang	2	8.3

5.1 Phát hiện dữ liệu missing (3)

 df.isnull().any(axis=1): Kiểm tra trong từng hàng có thuộc tính nào chứa giá trị missing hay không? Nếu trong hàng chỉ cần có 1 thuộc tính missing – True

```
#Liệt kê danh sách các row bị missing data
    #(Row có chứa thuộc tính bất kỳ bị missing - True )
 3 #axis=1: Liệt kê các hàng | axis=0: Liệt kê các cột
    data temp.isnull().any(axis=1)
      False
0
       True
      False
2
       True
4
      False
      True
5
      False
     False
     False
     False
10
       True
      False
11
```

5.1 Phát hiện dữ liệu missing (4)

 df[df.isnull().any(axis=1)]: Liệt kê chi tiết các hàng có chứa giá trị null trong một thuộc tính bất kỳ

```
#Liệt kê chi tiết các hàng có chứa giá trị null trong một thuộc tính bất kỳ
data_temp[data_temp.isnull().any(axis=1)]
```

	time	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha Trang	Ho Chi Minh	Ca Mau
1	01 15-9-2019	NaN	24.21	24.02	24.93	25.16	24.83
3	03 15-9-2019	24.79	23.36	23.83	NaN	24.74	24.48
5	05 15-9-2019	24.40	NaN	23.52	24.79	24.87	24.40
10	10 15-9-2019	NaN	29.97	NaN	NaN	27.68	27.53
13	13 15-9-2019	30.95	NaN	27.83	27.44	28.00	30.66
16	16 15-9-2019	30.80	30.20	NaN	26.45	27.29	29.13
20	20 15-9-2019	28.06	26.41	24.70	NaN	25.97	26.75

5.1 Phát hiện dữ liệu missing (5)

 pd.isnull(df["F1"]): Liệt kê các hàng có chứa giá trị null trong một thuộc tính được chỉ định.

```
#Liệt kê các hàng có chứa giá trị null trong một cột được chỉ định.
x = pd.isnull(data_temp['Ha Noi'])
data_temp[x]
```

	time	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha Trang	Ho Chi Minh	Ca Mau
1	01 15-9-2019	NaN	24.21	24.02	24.93	25.16	24.83
10	10 15-9-2019	NaN	29.97	NaN	NaN	27.68	27.53

```
#Liệt kê các hàng có chứa giá trị null trong một cột được chỉ định.
x = pd.isnull(data_temp['Nha Trang'])
data_temp[x]
```

	time	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha Trang	Ho Chi Minh	Ca Mau
3	03 15-9-2019	24.79	23.36	23.83	NaN	24.74	24.48
10	10 15-9-2019	NaN	29.97	NaN	NaN	27.68	27.53
20	20 15-9-2019	28.06	26.41	24.70	NaN	25.97	26.75

5.2 Xử lý dữ liệu missing

Để xử lý dữ liệu missing cần phải hiểu sâu sắc tập dữ liệu, việc lựa chọn phương pháp nào phụ thuộc vào từng bài toán cụ thể, một số phương

pháp xử lý dữ liệu missing cơ bản: **Deleting Rows (Listwise** Deletion) Pairwise Deletion 1) Loại bỏ các missing (Deletion) Deletion **Deleting Columns** Mean, Median, Data without Trend & Mode, Random Handling without Seasonality Sample Imputation Missing Data Linear Interpolation Time-Series Data with Trend & without Seasonality Problem Seasonal Adjustment Data with Trend & with + Interpolation Seasonality Make NA as level, 2) Thay thể các missing(Imputation) Categorical Multiple Imputation, **Imputation** General Logistic Regression Problem Mean, Median, Mode, Continuous Multiple Imputation, **Linear Regression**

1) Loại bỏ các missing (Deletion)

df.dropna(axis=0) → loại bỏ hàng

```
#1) Phương pháp 1:Loại bỏ các dữ liệu missing (Deletion)

#Xóa toàn bộ các hàng chứa missing data: axis=0 -> xóa hàng

data_new = data_temp.dropna(axis=0,how='any')

#Kết quả sau khi loại bỏ các row chứa missing

print(data_new)
```

	time	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha Trang	Ho Chi Minh	Ca Mau
0	00 15-9-2019	25.65	24.79	24.01	25.06	25.48	24.97
2	02 15-9-2019	25.05	23.73	23.89	24.79	24.80	24.55
4	04 15-9-2019	24.59	23.05	23.69	24.82	24.80	24.38
6	06 15-9-2019	24.38	22.79	23.68	25.10	24.71	24.41
7	07 15-9-2019	26.72	25.61	24.92	26.56	25.03	24.91
8	08 15-9-2019	28.84	26.93	26.51	26.53	25.75	25.85
9	09 15-9-2019	30.29	28.72	27.48	26.95	26.64	26.79
11	11 15-9-2019	32.05	28.93	26.86	27.38	28.43	28.98
12	12 15-9-2019	31.31	28.94	26.65	27.47	28.29	29.24
14	14 15-9-2019	30.56	30.62	26.49	27.16	27.67	30.97
15	15 15-9-2019	31.13	30.58	26.29	26.68	27.29	30.59
17	17 15-9-2019	29.94	29.36	25.80	26.67	26.69	28.72
18	18 15-9-2019	28.53	27.48	24.82	25.92	25.81	27.46
19	19 15-9-2019	28.89	27.03	24.93	25.88	25.93	27.07
21	21 15-9-2019	27.43	26.20	24.41	25.62	25.94	26.32
22	22 15-9-2019	26.98	25.79	24.17	25.60	25.90	26.29
23	23 15-9-2019	26.68	25.31	23.81	25.53	25.80	26.36

1) Loại bỏ các missing (Deletion)

df.dropna(axis=1) → loại bỏ cột

```
#1) Phương pháp 1:Loại bỏ các dữ liệu missing (Deletion)

#Xóa toàn bộ các cột chứa missing data: axis=1 -> xóa cột

data_new = data_temp.dropna(axis=1,how='any')

#Kết quả sau khi loại bỏ các cột chứa missing

print(data_new)
```

```
Ho Chi Minh
            time
                                Ca Mau
    00 15-9-2019
                         25.48
                                 24.97
    01 15-9-2019
                         25.16
                                 24.83
                                 24.55
    02 15-9-2019
                         24.80
    03 15-9-2019
                         24.74
                                 24.48
    04 15-9-2019
                         24.80
                                 24.38
    05 15-9-2019
                         24.87
                                 24.40
    06 15-9-2019
                         24.71
                                 24.41
    07 15-9-2019
                         25.03
                                 24.91
                         25.75
                                 25.85
    08 15-9-2019
    09 15-9-2019
                         26.64
                                 26.79
    10 15-9-2019
                         27.68
                                 27.53
10
    11 15-9-2019
                         28.43
                                 28.98
11
12
    12 15-9-2019
                         28.29
                                 29.24
    13 15-9-2019
                                 30.66
                         28.00
13
    14 15-9-2019
                         27.67
                                 30.97
14
15
    15 15-9-2019
                         27.29
                                 30.59
    16 15-9-2019
                         27.29
                                 29.13
16
    17 15-9-2019
                         26.69
                                 28.72
```

Các cột **Hà Nội, Vinh, Đà Nẵng, Nha Trang** có chữa dữ liệu missing đã bị loại bỏ

df.fillna(value) → thay thế bằng một giá trị cố định

```
#PHƯƠNG PHÁP 2: Thay thế (Imputation)
#2.1) Thay thế các dữ liệu mất mát bằng một hằng số cố định
value = 25.0
#thay thế các giá trị missing bằng một giá trị cố định Value
data_new = data_temp.fillna(value)
print(data_new)
```

	time	Ha Noi	Vinh	Da Nang	Nha Trang	Ho Chi Minh	Ca Mau
0	00 15-9-2019	25.65	24.79	24.01	25.06	25.48	24.97
1	01 15-9-2019	25.00	24.21	24.02	24.93	25.16	24.83
2	02 15-9-2019	25.05	23.73	23.89	24.79	24.80	24.55
3	03 15-9-2019	24.79	23.36	23.83	25.00	24.74	24.48
4	04 15-9-2019	24.59	23.05	23.69	24.82	24.80	24.38
5	05 15-9-2019	24.40	25.00	23.52	24.79	24.87	24.40
6	06 15-9-2019	24.38	22.79	23.68	25.10	24.71	24.41
7	07 15-9-2019	26.72	25.61	24.92	26.56	25.03	24.91
8	08 15-9-2019	28.84	26.93	26.51	26.53	25.75	25.85
9	09 15-9-2019	30.29	28.72	27.48	26.95	26.64	26.79
10	10 15-9-2019	25.00	29.97	25.00	25.00	27.68	27.53
11	11 15-9-2019	32.05	28.93	26.86	27.38	28.43	28.98
12	12 15-9-2019	31.31	28.94	26.65	27.47	28.29	29.24
13	13 15-9-2019	30.95	25.00	27.83	27.44	28.00	30.66
14	14 15-9-2019	30.56	30.62	26.49	27.16	27.67	30.97
15	15 15-9-2019	31.13	30.58	26.29	26.68	27.29	30.59
16	16 15-9-2019	30.80	30.20	25.00	26.45	27.29	29.13

df.fillna(method='pad') → thay thế bằng giá trị liền trước

```
#PHƯƠNG PHÁP 2: Thay thế (Imputation)
    #2.2) Thay thế các dữ liệu mất mát bằng giá trị liền trước của nó
    data new2 = data temp.fillna(method='pad')
    print(data new2)
            time
                 Ha Noi
                           Vinh
                                 Da Nang
                                          Nha Trang
                                                      Ho Chi Minh
                                                                   Ca Mau
    00 15-9-2019
                   25.65
                          24.79
                                   24.01
                                               25.06
                                                            25.48
                                                                    24.97
0
    01 15-9-2019
                   25.65
                          24.21
                                   24.02
                                               24.93
                                                            25.16
                                                                    24.83
1
2
    02 15-9-2019
                   25.05
                          23.73
                                   23.89
                                               24.79
                                                            24.80
                                                                    24.55
3
    03 15-9-2019
                   24.79
                         23.36
                                   23.83
                                               24.79
                                                            24.74
                                                                    24.48
    04 15-9-2019
                   24.59
                         23.05
                                   23.69
                                               24.82
                                                            24.80
                                                                    24.38
4
    05 15-9-2019
                   24.40
                         23.05
                                   23.52
                                               24.79
                                                            24.87
                                                                    24.40
6
    06 15-9-2019
                   24.38
                         22.79
                                   23.68
                                               25.10
                                                            24.71
                                                                    24.41
    07 15-9-2019
                   26.72
                         25.61
                                   24.92
                                               26.56
                                                            25.03
                                                                    24.91
7
    08 15-9-2019
                   28.84
                          26.93
                                   26.51
                                               26.53
                                                            25.75
                                                                    25.85
8
    09 15-9-2019
                   30.29
                          28.72
                                   27.48
                                               26.95
                                                            26.64
                                                                    26.79
9
10
    10 15-9-2019
                   30.29
                          29.97
                                   27.48
                                               26.95
                                                            27.68
                                                                    27.53
    11 15-9-2019
                   32.05
                          28.93
                                   26.86
                                               27.38
                                                            28.43
                                                                    28.98
11
                   31.31
                         28.94
                                   26.65
                                               27.47
                                                            28.29
                                                                    29.24
12
    12 15-9-2019
    13 15-9-2019
                   30.95
                          28.94
                                   27.83
                                               27.44
                                                                    30.66
                                                            28.00
13
    14 15-9-2019
                   30.56
                          30.62
                                   26.49
                                               27,16
                                                                    30.97
14
                                                            27.67
15
    15 15-9-2019
                   31.13
                          30.58
                                   26.29
                                               26.68
                                                            27.29
                                                                    30.59
    16 15-9-2019
                                   26.29
                                               26.45
                                                                    29.13
16
                   30.80
                         30.20
                                                            27.29
```

df.fillna(method='bfill') → thay thế bằng giá trị liền sau

```
#PHƯƠNG PHÁP 2: Thay thế (Imputation)
    #2.3)Thay thế các dữ liệu mất mát bằng giá trị liền sau của nó
    data new3 = data temp.fillna(method='bfill')
    print(data new3)
            time
                  Ha Noi
                            Vinh
                                  Da Nang
                                           Nha Trang
                                                       Ho Chi Minh
                                                                     Ca Mau
    00 15-9-2019
                           24.79
                                                25.06
                    25.65
                                    24.01
                                                             25.48
                                                                      24.97
1
    01 15-9-2019
                   25.05
                           24.21
                                    24.02
                                                24.93
                                                             25.16
                                                                      24.83
                                                24.79
                                                                      24.55
    02 15-9-2019
                   25.05
                           23.73
                                    23.89
                                                             24.80
3
                   24.79
                           23.36
                                                24.82
                                                                      24.48
    03 15-9-2019
                                    23.83
                                                             24.74
4
                                                24.82
                                                             24.80
                                                                      24.38
    04 15-9-2019
                    24.59
                           23.05
                                    23.69
5
                           22.79
                                                24.79
    05 15-9-2019
                    24.40
                                    23.52
                                                             24.87
                                                                      24.40
6
    06 15-9-2019
                    24.38
                           22.79
                                    23.68
                                                25.10
                                                             24.71
                                                                      24.41
                                                26.56
                                                                      24.91
7
    07 15-9-2019
                    26.72
                           25.61
                                    24.92
                                                             25.03
                                                26.53
                    28.84
                                    26.51
                                                             25.75
                                                                      25.85
8
    08 15-9-2019
                           26.93
    09 15-9-2019
                                    27.48
                                                26.95
                                                             26.64
                                                                      26.79
9
                    30.29
                           28.72
    10 15-9-2019
                                    26.86
                                                27.38
10
                    32.05
                           29.97
                                                             27.68
                                                                      27.53
11
    11 15-9-2019
                    32.05
                           28.93
                                    26.86
                                                27.38
                                                             28.43
                                                                      28.98
    12 15-9-2019
12
                    31.31
                           28.94
                                    26.65
                                                27.47
                                                             28.29
                                                                      29.24
    13 15-9-2019
13
                    30.95
                           30.62
                                    27.83
                                                27.44
                                                             28.00
                                                                      30.66
                                    26.49
                                                             27.67
14
    14 15-9-2019
                    30.56
                           30.62
                                                27.16
                                                                      30.97
15
    15 15-9-2019
                    31.13
                           30.58
                                    26.29
                                                26.68
                                                             27.29
                                                                      30.59
16
    16 15-9-2019
                    30.80
                           30.20
                                    25.80
                                                26.45
                                                             27.29
                                                                      29.13
```

df.interpolate()→ thay thế giá trị bằng nội suy

```
#PHƯƠNG PHÁP 2: Thay thế (Imputation)
#2.4)Xử lý các giá trị missing theo phương pháp nội suy
#Sử dụng hàm interpolate để thay thế giá trị missing với tham số:
#Thuật toán nội suy: Tuyến tính (linear)
#Hướng nội suy: Tiến lên (forward)
data_new4 = data_temp.interpolate(method='linear', limit_direction ='forward')
print(data_new4)
```

```
time
                  Ha Noi
                            Vinh
                                  Da Nang
                                           Nha Trang
                                                       Ho Chi Minh
                                                                    Ca Mau
    00 15-9-2019
                   25.65
                           24.79
                                   24.010
                                               25,060
                                                             25.48
                                                                      24.97
0
1
    01 15-9-2019
                   25.35
                           24.21
                                   24.020
                                               24.930
                                                             25.16
                                                                      24.83
2
    02 15-9-2019
                                                                     24.55
                   25.05
                           23.73
                                   23.890
                                               24.790
                                                             24.80
    03 15-9-2019
3
                   24.79
                           23.36
                                   23.830
                                               24.805
                                                             24.74
                                                                      24.48
4
    04 15-9-2019
                   24.59
                          23.05
                                   23.690
                                               24.820
                                                             24.80
                                                                     24.38
    05 15-9-2019
                   24.40
                          22.92
                                   23.520
                                               24.790
                                                             24.87
                                                                     24.40
    06 15-9-2019
                   24.38
                          22.79
                                   23.680
                                               25.100
                                                             24.71
                                                                      24.41
7
    07 15-9-2019
                   26.72
                           25.61
                                   24.920
                                               26.560
                                                             25.03
                                                                      24.91
8
    08 15-9-2019
                   28.84
                           26.93
                                   26.510
                                               26.530
                                                             25.75
                                                                      25.85
                                                                      26.79
9
    09 15-9-2019
                   30.29
                           28.72
                                   27.480
                                               26.950
                                                             26.64
                   31.17
                                               27.165
                                                                      27.53
10
    10 15-9-2019
                           29.97
                                   27.170
                                                             27.68
                                                                      28.98
11
    11 15-9-2019
                   32.05
                           28.93
                                   26.860
                                               27.380
                                                             28.43
12
    12 15-9-2019
                   31.31
                          28.94
                                   26.650
                                               27.470
                                                             28.29
                                                                      29.24
    13 15-9-2019
13
                   30.95
                           29.78
                                   27.830
                                               27.440
                                                             28.00
                                                                      30.66
14
    14 15-9-2019
                   30.56
                           30.62
                                   26.490
                                               27.160
                                                             27.67
                                                                      30.97
15
    15 15-9-2019
                   31.13
                           30.58
                                   26.290
                                               26.680
                                                             27.29
                                                                      30.59
16
    16 15-9-2019
                                   26,045
                                                                      29.13
                   30.80
                          30.20
                                               26,450
                                                             27.29
```

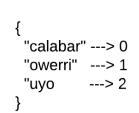

6. Chuyển đổi dữ liệu từ chuỗi sang số (labelEncoder) với pandas

original dataset

X ₁	X ₂	у
5	8	calabar
9	3	uyo
8	6	owerri
0	5	uyo
2	3	calabar
0	8	calabar
1	8	owerri

LabelEncoder

dataset with encoded labels

X ₁	X ₂	у
5	8	0
9	3	2
8	6	1
0	5	2
2	3	0
0	8	0
1	8	1

Các model chỉ thực hiện trên dữ liệu dạng số. Do đó chúng ta cần phải chuyển đổi các nhãn sang số.

	Survived	Pclass	Sex	Age	Fare	Embarked	Title	IsAlone
0	0	3	male	22.0	7.2500	S	Mr	0
1	1	1	female	38.0	71.2833	С	Mrs	0
2	1	3	female	26.0	7.9250	S	Miss	1
3	1	1	female	35.0	53.1000	S	Mrs	0
4	0	3	male	35.0	8.0500	S	Mr	1
5	0	3	male	NaN	8.4583	Q	Mr	1
6	0	1	male	54.0	51.8625	S	Mr	1
7	0	3	male	2.0	21.0750	S	Master	0
8	1	3	female	27.0	11.1333	S	Mrs	0
9	1	2	female	14.0	30.0708	С	Mrs	0

Sử dụng pandas.series.map()

```
#Chuyển đổi thuộc tính Sex về dạng số nguyên (int)
# trong đó: Female = 1; Male = 0
data_label['Sex'] = data_label['Sex'].map( {'female': 1, 'male': 0} ).astype(int)
#Hiển thị dữ liệu 10 mẫu đầu tiên sau khi đã chuyển đổi.
data_label.head(10)
```

	Survived	Pclass	Sex	Age	Fare	Embarked	Title	IsAlone
0	0	3	0	22	7.2500	S	Mr	0
1	1	1	1	38	71.2833	С	Mrs	0
2	1	3	1	26	7.9250	S	Miss	1
3	1	1	1	35	53.1000	S	Mrs	0
4	0	3	0	35	8.0500	S	Mr	1
5	0	1	0	54	51.8625	S	Mr	1
6	0	3	0	2	21.0750	S	Master	0
7	1	3	1	27	11.1333	S	Mrs	0
8	1	2	1	14	30.0708	С	Mrs	0
9	1	3	1	4	16.7000	S	Miss	0

Sử dụng pandas.series.map()

```
#Chuyến đổi thuộc tính Embarked về dạng số nguyên (int)
#Trong đó: S = 0, C = 1, Q = 2
data_label['Embarked'] = data_label['Embarked'].map( {"S": 0, "C": 1, "Q": 2} ).astype(int)

#Hiển thị dữ liệu 10 mẫu cuối cùng sau khi đã chuyển đổi.
data_label.tail(10)
```

	Survived	Pclass	Sex	Age	Fare	Embarked	Title	IsAlone
15	0	3	0	2	29.1250	2	Master	0
16	0	3	1	31	18.0000	0	Mrs	0
17	0	2	0	35	26.0000	0	Mr	1
18	1	2	0	34	13.0000	0	Mr	1
19	1	3	1	15	8.0292	2	Miss	1
20	1	1	0	28	35.5000	0	Mr	1
21	0	3	1	8	21.0750	0	Miss	0
22	1	3	1	38	31.3875	0	Mrs	0
23	0	1	0	19	263.0000	0	Mr	0
24	1	3	1	60	7.8792	2	Miss	1

Sử dụng pandas.series.map()

```
#Chuyển đổi dữ liệu thuộc tính Title:

#Chuyển sang dạng số, với các giá trị tương ứng (Mr=1, Miss=2, Mrs=3, Master=4, Rare=5)

#Có thể sử dụng một biến kiểu Dictionary để chuyển đổi

title_mapping = {"Mr": 1, "Miss": 2, "Mrs": 3, "Master": 4, "Rare": 5}

data_label['Title'] = data_label['Title'].map(title_mapping).astype(int)

#Hiển thị dữ liệu 10 mẫu đầu tiên sau khi đã chuyển đổi.

data_label.head(10)
```

	Survived	Pclass	Sex	Age	Fare	Embarked	Title	IsAlone
0	0	3	0	22	7.2500	0	1	0
1	1	1	1	38	71.2833	1	3	0
2	1	3	1	26	7.9250	0	2	1
3	1	1	1	35	53.1000	0	3	0
4	0	3	0	35	8.0500	0	1	1
5	0	1	0	54	51.8625	0	1	1
6	0	3	0	2	21.0750	0	4	0
7	1	3	1	27	11.1333	0	3	0
8	1	2	1	14	30.0708	1	3	0
9	1	3	1	4	16.7000	0	2	0

Thực hành

Mô tả file dữ liệu: Bai19_Personal.csv

File dữ liệu chứa thông tin của 300 bệnh nhân bị bệnh tim mạch

	A	В	С	D	Е	F	G	Н	I
1	id	tuoi	gioitinh	loai	huyetap	cholesterol	nhiptim	thalassemia	Ketqua
2	1	63	Male	Typical angina	145	233	150	6	0
3	2	67	Male	Asymptomatic	160	286	108	3	1
4	3	67	Male	Asymptomatic	120	229	129	7	1
5	4	37	Male	Non-anginal pain	130	250	187	3	0
6	5	41	Female	Atypical angina	130	204	172		0
7	6	56	Male	Atypical angina	120	236	178	3	0
8	7	62	Female	Asymptomatic	140	268	160	3	1
9	8	57	Female	Asymptomatic	120	354	163	3	0
10	9	63	Male	Asymptomatic	130	254	147	7	1
11	10	53	Male	Asymptomatic	140	203	155	7	1
12	11	57	Male	Asymptomatic	140	192	148	6	0
13	12	56	Female	Atypical angina	140	294	153	3	0
14	13		Mal <u>e</u>	Non-anginal pain	130	256	142	6	1 5
4		Bai19_Pers	onal (+)		1			D	

Chi tiết như sau:

- Id: Mã của bệnh nhân (số)
- Tuoi: Tuổi của bệnh nhân (số)
- Gioitinh: Giới tính của bệnh nhân (chuỗi: Male Female)
- Loại: Cho biết loại triệu chứng đau ngực mà bệnh nhân này mắc phải, với 4 giá trị: (Typical angina, Atypical angina, Non-anginal pain, Asymptomatic)
- Huyetap: Huyết áp của bệnh nhân đơn vị: mmhg (số)
- Cholesterol: Chỉ số cholesterol của bệnh nhân đơn vị: mg/dl (số)
- Nhiptim: Thông số nhịp tim của bệnh nhân đơn vị: lần/phút (số)
- Thalassemia: Chỉ số Thalassemia của bệnh nhân chỉ gồm 3 giá trị
   (3: Bình thường | 4: Khiếm khuyết cố định | 7: Kiếm khuyết có thể đảo ngược)
- Ketqua: Cho biết bệnh nhân có bị bệnh tim hay không? (0: Không bị bệnh tim mạch | 1: Bị bệnh tim mạch)

Yêu cầu 1:

- Đọc dữ liệu từ file .csv vào biến kiểu dataframe
- Hiển thị thông tin của 20 bệnh nhân đầu tiên và 30 bệnh nhân cuối cùng của tập dữ liệu.
- Sử dụng phương thức .describe cho biết:
  - Tuổi trung bình của các bệnh nhân trong tập dữ liệu
  - Tuổi của bệnh nhân trẻ nhất
  - Tuổi của bệnh nhân già nhất
  - Bao nhiêu bệnh nhân nam (Male)

Yêu cầu 2:

- Cho biết những cột nào trong dữ liệu có chứa missing data và số lượng missing là bao nhiêu.
- Liệt kê danh sách các bệnh nhân bị missing dữ liệu cột 'loại', cột 'thalassemia'

	id	tuoi	gioitinh	loai	huyetap	cholesterol	nhiptim	thalassemia	Ketqua
205	206	58	Male	NaN	128	259	130	7.0	1
218	219	59	Male	NaN	138	271	182	3.0	0
250	251	58	Male	NaN	146	218	105	7.0	1
270	271	66	Male	NaN	160	228	138	6.0	0
292	293	63	Male	NaN	140	187	144	7.0	1

	id	tuoi	gioitinh	loai	huyetap	cholesterol	nhiptim	thalassemia	Ketqua
4	5	41	Female	Atypical angina	130	204	172	NaN	0
20	21	64	Male	Typical angina	110	211	144	NaN	0
35	36	42	Male	Asymptomatic	140	226	178	NaN	0
240	241	41	Female	Atypical angina	126	306	163	NaN	0
265	266	52	Male	Asymptomatic	128	204	156	NaN	1
277	278	57	Male	Atypical angina	154	232	164	NaN	1
293	294	63	Female	Asymptomatic	124	197	136	NaN	1

Yêu cầu 3:

- Xử lý dữ liệu missing ở cột 'loai' bằng cách thay thế các giá trị missing bằng giá trị cố định là một chuỗi: 'Asymptomatic'
- Xử lý dữ liệu missing ở cột 'thalassemia' bằng cách thay thế các giá trị missing bằng số 3

Yêu cầu 4:

 Chuyển đổi dữ liệu chuỗi (label) ở 2 cột gioitinh và loai sang dạng số

Yêu cầu 5:

Lưu dataframe sau khi xử lý ở trên ra file:
 Bai19_personal_finish.csv